

ФІНАНСОВА БАЗА СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ

THE FINANCIAL BASIS FOR SOCIAL GUARANTEES

УДК 336.1

<https://doi.org/10.32843/bses.60-37>**Романовська Ю.А.**

к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів
Вінницький торговельно-економічний
інститут
Київського національного
торговельно-економічного університету

Гаврилюк О.Р.

студент
Вінницький торговельно-економічний
інститут
Київського національного
торговельно-економічного університету

Romanovska Yuliia

Vinnitsia Institute of Trade and Economics
Kyiv National University
of Trade and Economics

Havryliuk Olha

Vinnitsia Institute of Trade and Economics
Kyiv National University
of Trade and Economics

У статті досліджено обсяг та рівень забезпеченості соціальних гарантій у країні, що відображають її соціально-економічну стабільність. Наведено параметри, за якими реалізуються соціальні гарантії в державі. Дослідження показало, що постійне підвищення мінімального прожиткового мінімуму відбувається у зв'язку зі зростанням цін на продукти, які входять до споживчого кошику. У роботі підкреслено, що за підвищення мінімального прожиткового мінімуму автоматично збільшується розмір деяких соціальних виплат та пенсій, що розраховуються від даних показників. Доведено, що держава є головним фінансовим джерелом забезпечення всіх соціальних гарантій населення. Зниження фінансування соціальних стандартів за рахунок держави неможливий без погіршення якості життя та вимагає впровадження додаткових альтернативних джерел фінансування соціальних видатків. Зазначені у статті пропозиції допоможуть якісно реформувати систему фінансування соціальних гарантій, що дасть змогу зменшити соціальну напругу в суспільстві.

Ключові слова: фінансове забезпечення, соціальні гарантії, фінансова база, фінансування, держава, бюджет, мінімальний прожитковий мінімум, мінімальна заробітна плата.

В статті досліджено обсяг та рівень забезпечення соціальних гарантій в Україні, що відображають її соціально-економічну стабільність. Наведено параметри, за якими реалізуються соціальні гарантії в державі. Дослідження показало, що постійне підвищення мінімального прожиткового мінімуму відбувається у зв'язку зі зростанням цін на продукти, які входять до споживчого кошику. У роботі підкреслено, що за підвищення мінімального прожиткового мінімуму автоматично збільшується розмір деяких соціальних виплат та пенсій, що розраховуються від даних показників. Доведено, що держава є головним фінансовим джерелом забезпечення всіх соціальних гарантій населення. Зниження фінансування соціальних стандартів за рахунок держави неможливий без погіршення якості життя та вимагає впровадження додаткових альтернативних джерел фінансування соціальних видатків. Зазначені у статті пропозиції допоможуть якісно реформувати систему фінансування соціальних гарантій, що дасть змогу зменшити соціальну напругу в суспільстві.

которые отображают социально-экономическую стабильность государства. Приведены параметры, по которым реализуются социальные гарантии в государстве. Исследование показало, что постоянное повышение минимального прожиточного минимума происходит в связи с ростом цен на продукты, которые входят в потребительскую корзину. В работе подчеркнуто, что при повышении минимального прожиточного минимума автоматически увеличивается размер некоторых социальных выплат и пенсий, которые рассчитываются по данным показателям. Доказано, что государство является главным финансовым источником обеспечения всех социальных гарантий населения. Снижение финансирования социальных стандартов за счет государства невозможно без ухудшения качества жизни и требует внедрения дополнительных альтернативных источников финансирования социальных расходов. Данные в статье предложены помогут качественно реформировать систему финансирования социальных гарантий, что позволит уменьшить социальное напряжение в обществе.

Ключевые слова: финансовое обеспечение, социальные гарантии, финансовая база, финансирование, государство, бюджет, минимальный прожиточный минимум, минимальная заработная плата.

The state provides financial support in the form of social guarantees. The main purpose of social guarantees is: the definition of social rights and state policy. Today, the official system of social protection solves a low number of problems related to unemployment and poverty of citizens. Each year, the amount of social benefits has increased, except for the minimum amount of unemployment benefits, which was unchanged in 2015-18. The main reason for the increase in the minimum price level is the corresponding inflationary processes. When the minimum subsistence level is increased, the amount of certain social benefits automatically increases as well. A gradual increase in the living wage contributes to the growth of the minimum wage in the country, which as of 01.01.2021 amounted to more than 200 dollars (at a budgeted exchange rate of 29.1). Every year the growth of wage arrears in the country continues to grow and in 2020 the amount was 3034.40 million UAH, which is 229.86% more than in 2015. This phenomenon has a negative impact not only on the population, but also on the economic development of the country. The hindrance of budgetary funding for the implementation of social guarantees and the impossibility of reducing it without impairing the quality of life requires the introduction of additional alternative sources of financing social benefits. The proposals outlined above suggest a number of approaches to the renewal of existing sources of financing social standards. Also, practitioners suggest that attention should be paid to the reorganization of inter-budgetary relations to redistribute the responsibilities of local and state authorities in the process of planning the necessary amount of funding for the social needs of each territorial community. The problem of the financial basis for providing the population with social services modern scholars propose to solve by improving their targeting, i.e. it is advisable to increase coordination of work of control bodies at both state and local levels. The above-mentioned propositions will allow for a qualitative reform of the system of financing social guarantees, which will reduce the social burden on the society.

Key words: financial security, social guarantees, financial base, financing, state, budget, minimum subsistence level, minimum wage.

Постановка проблеми. Сьогодні в нашій країні все більш загострюється ситуація з підвищенням безробіття і неповною зайнятістю, масовою міграцією громадян до європейських країн та недовірою до забезпечення державою соціальних гарантій. Ця ситуація пов'язана не тільки з досить невисоким фінансовим забезпеченням соціальних стандартів, а й із тим, що більшість населення не обізнані, що саме можуть отримувати допомогу від держави та виплати у разі настання непередбачуваних ситуацій для працюючого населення та людей, які не мають можливості себе забезпечити за певних складних життєвих обставин. Держава надає фінансову підтримку у вигляді соціальних гарантій, що включа-

ють розміри мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, мінімальний розмір пенсії за віком та інших соціальних виплат і допомоги.

Головною метою соціальних гарантій є визначення соціальних прав та політики держави щодо забезпечення потреб громадян, механізм реалізації яких визначається згідно з матеріальними благами населення, визначеними Конституцією України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню ефективності та проблем стану соціальних стандартів і соціальних гарантій присвячено роботи вітчизняних науковців Н. Баранова, М. Микитюк, Л. Сідельник та зарубіжних, таких як

Е. Білсон, Р. Готестам, М. Ренкас та ін. Проблематика фінансування державою соціальних гарантій та підтримка соціальних стандартів висвітлена в наукових працях таких фахівців, як О. Василик, Е. Лібанова, В. Тропіна та ін.

Постановка завдання. Проблематика, фінансового забезпечення державою соціальних гарантій є багатогранною та формує неоднозначність поглядів науковців щодо досліджень у цій сфері. Постійне реформування в соціальній політиці держави, зміни в якості життя пересічного українця вимагають подальших досліджень у цій сфері, тому метою статті є дослідження забезпечення державою соціальних гарантій населення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно із Законом України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», який набрав чинності з 07.11.2000, «державні соціальні стандарти – встановлені законами, іншими нормативно-правовими актами соціальні норми і нормативи або їх комплекс, на базі яких визначаються рівні основних державних соціальних гарантій; державні соціальні гарантії – встановлені законами мінімальні розміри оплати праці, доходів громадян, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги, розміри інших видів соціальних виплат, встановлені законами та іншими нормативно-правовими актами, які забезпечують рівень життя не нижчий від прожиткового мінімуму» [1–3].

Обсяг та рівень забезпеченості соціальних гарантій у країні відображає її економічну розвиненість та стабільність, тому соціальні гарантії повинні здійснюватися за такими параметрами:

1) держава мусить гарантувати кожному громадянину, який здійснює трудову діяльність, прийнятний рівень добробуту за допомогою мінімального рівня заробітної плати, її індексації, помірних податків і невтручання у підприємницьку діяльність;

2) задоволення так званих пріоритетних потреб суспільства, опікування якими держава не може довірити кожному громадянину самостійно (потреби у здобутті загальної освіти, вихованні дітей і підлітків, проведенні культурно-освітньої роботи, підготовці кадрів, організації охорони здоров'я і розвитку фізичної культури). Держава законодавчо гарантує задоволення цих потреб за рахунок бюджету за мінімально достатніми обсягами у формі безплатних послуг;

3) зближення рівнів життя різних груп населення, недостатня забезпеченість яких пов'язана переважно з причинами, що не залежать від їхніх трудових зусиль (підвищене навантаження утриманців на працездатних, стан здоров'я, вік, утрата роботи, кризові явища в економіці). У цьому разі формами задоволення відповідних потреб можуть бути пенсії, допомоги, стипендії, грошові виплати, їх індексація, матеріальна допомога, пільги з податків, платежів і послуг [3–6].

Основні державні соціальні гарантії в Україні відповідно до закону відображено на рис. 1 [7; 8].

Розмір коштів, які спрямовуються на соціальні гарантії населенню, повинен мати науково обґрунтовану величину в загальному обсязі фонду споживання [7].

Сьогодні офіційна система соціального захисту вирішує низку проблем, що пов'язані з безробіттям та бідністю громадян. Спрямування захисту населення пов'язане не лише з фінансуванням невідкладних персональних допомог на боротьбу з бідністю, а й із запобіганням їй шляхом надання можливості людям створювати базу соціального захисту під час свого активного періоду життя.

Аналізуючи особливості соціального захисту, можна визначити, що головними принципами такого захисту є солідарна відповідальність, допомога та оптимальна підтримка населення, що дає змогу оптимізувати та впорядкувати всі елементи фінансового забезпечення соціального захисту. Основну систему фінансового забезпечення соціального захисту населення зображено на рис. 2 [9–18].

Україна впроваджує курс на європейський розвиток щодо дотримання міжнародних вимог соціальних нормативів, уряд країни планує підняти якість життя населення відповідно до європейських соціальних стандартів на основі такого життєво важливого показника, як прожитковий мінімум. Нині прожитковий мінімум є базовою величиною для визначення значного переліку соціальних гарантій (табл. 1).

В Україні діють перехідні положення, згідно з якими Законом України про державний бюджет на відповідний рік визначається рівень забезпечення прожиткового мінімуму (гарантований мінімум) для призначення окремих видів державної соціальної допомоги, а також визначаються розміри або рівні інших видів державної соціальної допомоги [6]. Право громадян на достатній життєвий рівень закріплене у ст. 46 Конституції України: «Пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом».

Також до соціальних гарантій можна віднести і виплати по безробіттю, що також відображають рівень розвитку держави, її економічний і соціальний стан.

Із кожним роком розмір соціальних гарантій збільшувався, окрім мінімальної суми допомоги по безробіттю, що була незмінною у 2015–2018 рр. (табл. 1). Прожитковий мінімум збільшився у 2019 р. на 677 грн, що становить 57,57% порівняно з 2015 р. Основною причиною підвищення мінімального зростання рівня цін є відповідні інфляційні процеси. Також потрібно зазначити, що постійне підвищення мінімального прожиткового мінімуму відбувається у зв'язку зі

Рис. 1. Основні державні соціальні гарантії в Україні

Джерело: сформовано за даними [8]

Рис. 2. Система фінансового забезпечення соціального захисту населення

Джерело: сформовано за даними [9–18]

зростанням цін на продукти, які входять до споживчого кошику. За підвищення мінімального прожиткового мінімуму автоматично збільшується і розмір деяких соціальних виплат та пенсій, що розраховуються від даних показників.

Поступове збільшення прожиткового мінімуму впливає на зростання мінімальної заробітної плати в країні, яка на 01.01.2021 становить понад

200 доларів (за курсу, закладеному в бюджеті, 29,1 грн/дол.).

Державні гарантії та трудові відносини регулюються Конституцією України, Кодексом законів про працю та іншими законами та нормативно-правовими актами. Згідно зі ст. 94 Кодексу законів про працю України, плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку власник або

Розмір соціальних гарантій у 2015–2019 рр., грн

Показники	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсол. відх., 2019/2015	Питома вага, %
Прожитковий мінімум за демографічними групами (загальний показник):	1176	1330	1544	1700	1853	677	57,57
Діти до 6 років	1032	1167	1355	1492	1626	594	57,56
Діти від 6 до 18 років	1286	1455	1689	1860	2027	741	57,62
Працевдатні особи	1218	1378	1600	1762	1921	703	57,71
Особи, що втратили працевдатність	949	1074	1247	1373	1497	548	57,74
Мінімальний розмір заробітної плати	1218	1378	3200	3723	4173	2955	242,61
Мінімальна пенсія за віком	949	1074	1247	1373	1497	548	57,74
Мінімальна сума допомоги по безробіттю	544	544	544	544	610	66	12,13

Джерело: сформовано за даними [13; 14]

уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу. Соціальні гарантії у вигляді пільг забезпечують адресну соціальну підтримку найменш захищених сімей і громадян в умовах підвищення частки покриття населенням собівартості послуг житлово-комунального господарства, транспорту, зв'язку. Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 04 лютого 1995 р., забезпечення адресної соціальної підтримки у вигляді пільг в оплаті житлово-комунальних послуг здійснюються у вигляді субсидій, що фінансуються з коштів державних та місцевих бюджетів [4].

Одним із небезпечних порушень умов договору праці є затримка виплат заробітної плати, що ставить під загрозу не лише економічний стан домогосподарств, а й залишає без засобів існування працююче населення, що впливає на фінансовий рівень родини, якість життя дітей, що, своєю чергою, впливає на рівень бідності в країні. Заборгованість із виплати заробітної плати являє собою суму своєчасно не виплаченої винагороди працівнику за виконані роботи або надані послуги, що перебуває на обліку в суб'єкта господарювання. У разі порушення встановлених строків виплат заробітної плати більше ніж за один місяць, що є невиконанням договірних відносин між працедав-

цем та працівником, згідно з Конституцією України, передбачено фінансову, кримінальну та адміністративну відповідальність [15; 16].

Із кожним роком заборгованість з виплати заробітної плати по країні зростає (рис. 3). Так, уже в 2020 р. сума становила 3 034,40 млн грн, що більше, ніж у 2015 р., на 229,86%. Дане явище негативно впливає не лише на населення, а й на економічний стан та розвиненість країни, оскільки основну дохідну частину бюджету держави становлять податки, що стягуються переважно із заробітної плати громадянина [6].

Для більш детального аналізу соціальних гарантій проаналізуємо їх фінансування з державного бюджету (рис. 4).

Таким чином, держава є головним фінансовим джерелом забезпечення всіх соціальних гарантій населення, що гарантують кожному члену суспільства мінімальний рівень благ за рахунок соціальних внесків та податків. Саме через перерозподіл ресурсів між потребами населення формується система соціальної захищеності кожного громадянина. Але сьогодні рівень соціальних гарантій, що отримує населення, не задовольняє повною мірою всі його соціальні потреби, а лише підтримує певний мінімум. У табл. 2 наведено напрями

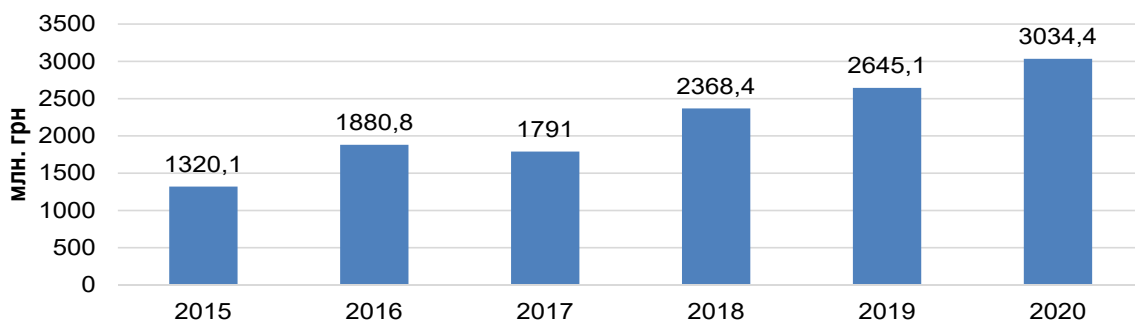

Рис. 3. Сума заборгованості з виплати заробітної плати по країні станом на 01 січня, 2015–2020 рр.

Джерело: сформовано за даними [17]

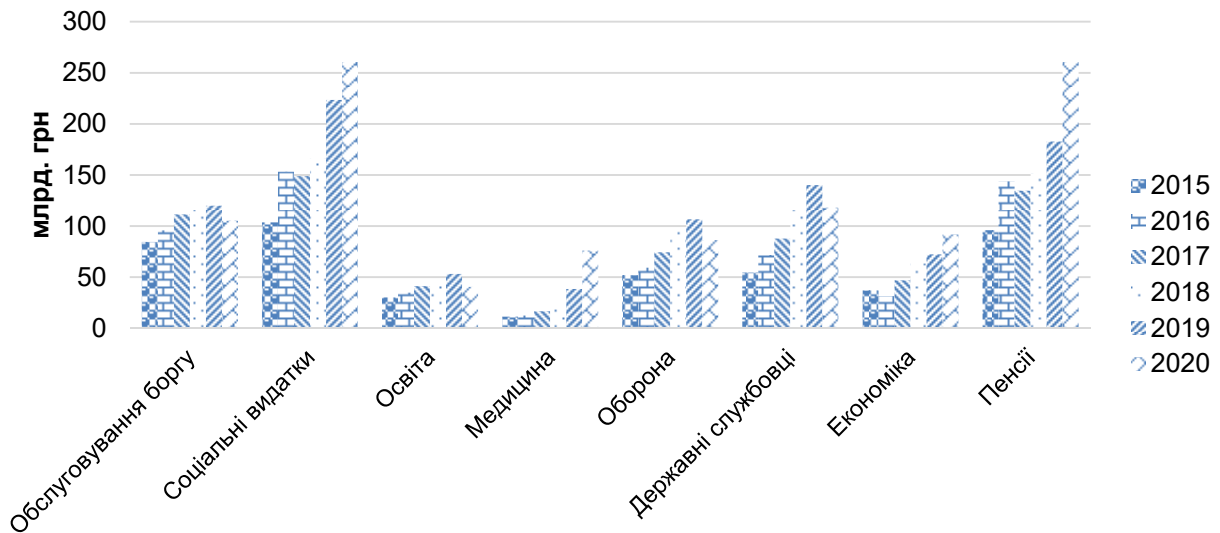

Рис. 4. Видатки бюджету на соціальний захист за 2015–2020 рр.

Джерело: сформовано за даними [17]

Таблиця 2

Основні пропозиції щодо вдосконалення фінансового забезпечення соціальних гарантій країни

Напрями вдосконалення фінансування соціальних гарантій	
1	
О.С. Бурлака [19]	Забезпечити ефективний перерозподіл функцій після адміністративної реформи серед органів центральної та місцевої влади та координацію дій для повного забезпечення виконання обов'язків держави щодо прав дитини. Передбачити та забезпечити достатнє фінансування з державного бюджету на забезпечення дітей-інвалідів та тяжкохворих дітей ліками, медичними препаратами, реабілітаційними послугами, імунопрофілактикою тощо.
Л.Г. Богуш [20]	Посилення перехресного контролю над виконанням зобов'язань із виплати мінімальної заробітної плати (як базової державної соціальної гарантії) в рамках систем безтарифної і погодинної оплати праці зусиллями постійних і тимчасових комісій Кабінету Міністрів, загальнодержавних і регіональних фіскальних структур та інспекцій праці. Упровадження об'єднаної методики узгодження мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, решти прив'язаних до них базових соціальних стандартів у напрямі реалізації основоположних принципів соціальної держави. Оптимізація базових чинників соціальної і територіальної мобільності (ґрунтується на суспільно достатньому рівні доходів громадян, реалізації заходів державної політики із саморегулювання регіональних диспропорцій за рахунок розвитку територій з особливими режимами господарювання та інноваційної інфраструктури, цільового створення нових робочих місць, сприяння місцевим програмам залучення й побутового облаштування необхідної робочої сили). «Активізація» населення (засобами стимулювання підприємництва, самозайнятості та інноваційної активності суб'єктів господарювання). Подальше підвищення рівня мінімальної заробітної плати, дотримання прийнятних нормативів оплати праці у відповідних нетарифних системах. Оновлення змістового наповнення прожиткового мінімуму з виділенням його фізіологічного та соціального компонентів; регулярний перегляд відповідних наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг, що становлять прожитковий мінімум, а також стандартів їх споживання. Обґрунтування пропозицій щодо оптимізації соціального діалогу та колективнодоговірного регулювання трудових відносин, насамперед нестандартних; посилення механізмів захисту прав зайнятих на гідні умови, режим та оплату праці у разі фактичного вступу в трудові відносини, оформлені строковим трудовим до говором або цивільно-правовим комерційним договором. Контроль у сфері обмеження можливостей ухиляння роботодавців (як вітчизняних, так і зарубіжних компаній) від надання працівникам соціалотрудових гарантій, у т. ч. на підприємствах, що змінюють форму власності, власника, організаційні підходи до ведення основних та допоміжних видів господарювання. Посилення контролю над діяльністю із заборони «зарплати в конвертах», упровадження ефективних адміністративних механізмів подолання практики внесення до трудових договорів і строкових контрактів вимоги щодо нерозголошення розміру оплати праці. Розроблення та виконання змістових і часових індикаторів та орієнтирів реалізації державних соціальних стандартів (показників рівня й якості життя, територіальних і міжрегіональних відмінностей, раннього попередження несприятливих соціальноекономічних тенденцій), обґрунтованих з огляду на можливість їх фінансування бюджетними, суспільними солідарними і приватними ресурсами.

1	
М. Вуйченко [21]	Розроблення і прийняття Соціального кодексу. Зменшення податкового тиску на ті підприємства, установи, організації, підприємницькі структури, які роблять внесок у благодійні фонди. Поглиблення адресності державної соціальної допомоги через упорядкування пільг та допомоги, що надаються різним категоріям населення. Реформування нормативно-правової бази надання адресної соціальної допомоги мало-забезпеченим та самотнім непрацездатним особам на основі врахування їхнього сукупного доходу. Створення системи контролю над ефективним і раціональним використанням коштів для надання державної соціальної допомоги. Упровадження єдиної обліково-інформаційної системи одержувачів соціальної допомоги.
В.О. Шликова, О.М. Леванда [22]	Уникнення заниження державних гарантій. Залучення працездатного населення у сферу зайнятості. Забезпечення матеріальної підтримки найбільш уразливим домогосподарствам та здійснення переходу від усередненої адресної допомоги до індивідуальної або сімейної допомоги. Забезпечення гарантованим мінімальним доходом населення, яке не має можливості залучитися до ринку праці, за допомогою соціальних програм.
І.Є. Алімова [23]	Покращити економічну ситуацію в країні у напрямі припинення дестабілізації та кризи в економічній системі держави. Це дасть можливість вирішити проблеми тінізації економіки, несплати податків, зниження доходності бюджетів усіх рівнів та згорання бізнесу, а також проблеми, пов'язані з безробіттям. Ріст економіки повинен дати поштовх для зростання соціальних стандартів та рівня соціального забезпечення і соціального захисту всіх верств населення, у тому числі внутрішньо переміщених осіб. Вирішувати проблеми внутрішньо переміщених осіб комплексно з покращенням економічної, екологічної, політичної, фінансової ситуації в країні, оскільки епізодичне вирішення проблемних моментів, які стосуються внутрішньо переміщених осіб, не є ознакою європейського суспільства.

вдосконалення фінансування соціальних гарантій населення України, що сформовані згідно з пропозиціями вчених.

Висновки з проведеного дослідження. Панування бюджетного фінансування щодо реалізації соціальних гарантій, неможливість його зниження без погіршення якості життя вимагають упровадження додаткових альтернативних джерел фінансування соціальних видатків. Окреслені пропозиції наводять низку підходів до оновлення існуючих джерел фінансування соціальних стандартів. Також фахівці пропонують звернути увагу на реорганізацію міжбюджетних відносин щодо перерозподілу повноважень місцевих і державних органів влади в процесі планування необхідних обсягів фінансування соціальних потреб кожної територіальної громади. Проблематику фінансової бази забезпечення населення соціальними послугами сучасні науковці пропонують вирішити шляхом удосконалення їх адресності, тобто доцільно підвищити координацію роботи органів контролю як на державному, так і на місцевому рівні. Вищезазначені пропозиції допоможуть якісно реформувати систему фінансування соціальних гарантій, що дасть змогу зменшити соціальну напругу в суспільстві.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 27.12.2007 № 107-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text> (дата звернення 26.12.2020).

2. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 09.07.2003. № 49–51. URL: <https://goo-gl.su/8ajwe> (дата звернення 16.12.2020).

3. Романовська Ю.А., Плахтій В.Г. Досвід Швеції у реформуванні медичного страхування в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 23. С. 41–45.

4. Щербіна В.К. Соціальні стандарти і соціальні гарантії у системі вимірів життя населення. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Економіка*. 2010. Вип. 10. С. 159–168.

5. Лопушняк Г.С. Державні соціальні стандарти, гарантії та нормативи: сутнісно-проблемні аспекти. *Соціально-трудова відносина: теорія та практика*. 2014. № 2. С. 491–499.

6. Соціальні гарантії населення: державне фінансове забезпечення. Державне регулювання. URL: https://ru.osvita.ua/vnz/reports/gov_reg/18268/ (дата звернення: 15.12.2020).

7. Види і форми соціальних гарантій. Теорія фінансів. URL: <https://library.if.ua/book/35/2394.html> (дата звернення: 25.12.2020).

8. Основні державні соціальні гарантії. Профспілка працівників освіти і науки. URL: <https://goo-gl.su/76D8L> (дата звернення: 27.12.2020).

9. Соціальне страхування. Розрахунок пенсії за віком. *Вісник. Офіційно про податки*. URL: <https://goo-gl.su/Yo02> (дата звернення: 20.12.2020).

10. Мінімальна пенсія за віком. *Pensia.ua*. URL: <https://goo-gl.su/EQQns> (дата звернення: 18.12.2020).

11. Від чого залежить розмір виплати по безробіттю? *Державний центр зайнятості*. URL: <https://goo-gl.su/SKpYk> (дата звернення: 23.12.2020).

12. Індикація та компенсація грошових доходів населення. Оплата праці. *Вісник. Офіційно про*

податки. URL: <https://goo-gl.su/Yo02> (дата звернення: 19.12.2020).

13. Розміри мінімального прожиткового мінімуму. *Бухгалтерський сервіс ДЕБЕТ-КРЕДИТ № 1 України*. URL: <https://services.dtk.ua/catalogues/indexes/1> (дата звернення: 30.12.2020).

14. Розміри мінімальної заробітної плати. *Бухгалтерський сервіс ДЕБЕТ-КРЕДИТ № 1 України*. URL: <https://services.dtk.ua/catalogues/indexes/2> (дата звернення: 23.12.2020).

15. Заборгованість із виплати заробітної плати. *КАДРОВИК.UA*. URL: <https://goo-gl.su/1kkDyJw> (дата звернення: 26.12.2020).

16. Шляхи розв'язання проблем щодо погашення заборгованості з виплат заробітної плати в Україні. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/en/node/3548> (дата звернення: 20.12.2020).

17. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 20.12.2020).

18. Вергун А.М., Побережець В.С. Фінансове забезпечення соціальних гарантій населення в Україні. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. № 5. С. 118–123.

19. Бурлака О.С. Теоретичні підходи до удосконалення соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства в Україні. *Право і суспільство. Трудове право, право соціального забезпечення*. 2020. № 3. С. 96–101.

20. Богуш Л.Г. Забезпечення кадрами економіки України: актуальні підходи до удосконалення фінансування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 23. С. 16–22.

21. Вуйченко М. Актуальні аспекти управління соціальним захистом населення. *Економіка. Управління. Інновації*. 2020. № 2(27).

22. Шликова В.О., Леванда О.М. Мінімальний дохід як основа державних соціальних гарантій. *Моделювання регіональної економіки*. 2019. Вип. 2(34). URL: <https://goo-gl.su/> (дата звернення: 14.12.2020).

23. Алімова І.Є. Інституційне забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. *Ефективність державного управління*. 2019. Вип. 4(61). Ч. 1. С. 53–62.

REFERENCES:

1. Pro derzhavni sotsialni standarty ta derzhavni sotsialni harantii: Zakon Ukrainy vid 27.12.2007 № 107-VI Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text> (accessed 16 December 2020).

2. Pro zahalnooboviazkove derzhavne pensiine strakhuvannia: Zakon Ukrainy vid 09.07.2003. № 49–51. Available at: <https://goo-gl.su/8ajwe> (accessed 16 December 2020).

3. Romanovska Yu.A., Plakhtii V.H. (2018) Dosvid Shvetsii u reformuvanni medychnoho strakhuvannia v Ukraini [Experience of Sweden in reforming health insurance in Ukraine]. *Infrastruktura rynku*, no. 23, pp. 41–45.

4. Shcherbina V.K. (2010) Sotsialni standarty i sotsialni harantii u systemi vymiriv zhyttia naseleennia [Social standards and social safeguards in the population measurement system]. *Zbirnyk naukovykh prats Kharkivs-*

koho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni H. S. Skovorody. Ekonomika, no. 10, pp. 159–168.

5. Lopushniak H.S. (2014) Derzhavni sotsialni standarty, harantii ta normatyvy: sutnisno-problemni aspekty [State social standards, guarantees and regulations: substantive and problematic aspects]. *Sotsialno-trudovi vidnosyny: teoriia ta praktyka*, no. 2, pp. 491–499.

6. Sotsialni harantii naseleennia: derzhavne finansove zabezpechennia. Derzhavne rehuliuвання. Available at: https://ru.osvita.ua/vnz/reports/gov_reg/18268/ (accessed 15 December 2020).

7. Vydy i formy sotsialnykh harantii. Teoriia finansiv. Available at: <https://library.if.ua/book/35/2394.html> (accessed 25 December 2020).

8. Osnovni derzhavni sotsialni harantii. *Profspilka pratsivnykiv osvity i nauky*. Available at: <https://goo-gl.su/76D8L> (accessed 27 December 2020).

9. Sotsialne strakhuvannia. Rozrakhunok pensii za vikom. *Visnyk. Ofitsiino pro podatky*. URL: <https://goo-gl.su/Yo02> (accessed 20 December 2020).

10. Minimalna pensia za vikom. *Pensia.ua*. Available at: <https://goo-gl.su/pdEQQns> (accessed 18 December 2020).

11. Vid choho zalezhyt rozmir vyplaty po bezrobittii? *Derzhavnyi tsentr zainiatosti*. Available at: <https://goo-gl.su/SKpYk> (accessed 23 December 2020).

12. Indeksatsiia ta kompensatsiia hroshovykh dokhodiv naseleennia. Oplata pratsi. *Visnyk. Ofitsiino pro podatky*. Available at: <https://goo-gl.su/Yo02> (accessed 19 December 2020).

13. Rozmiry minimalnoho prozhytkovoho minimumu. *Bukhhalterskyi servis DEBET-KREHYT № 1 Ukraini*. Available at: <https://services.dtk.ua/catalogues/indexes/1> (accessed 30 December 2020).

14. Rozmiry minimalnoi zarobitnoi platy. *Bukhhalterskyi servis DEBET-KREHYT № 1 Ukraini*. Available at: <https://services.dtk.ua/catalogues/indexes/2> (accessed 23 December 2020).

15. Zaborhovanist iz vyplatoiu zarobitnoi platy. *KADROVYK.UA*. Available at: <https://goo-gl.su/1kkDyJw> (accessed 26 December 2020).

16. Shliakhy rozviazannia problem shchodo pohashennia zaborhovanosti z vyplat zarobitnoi platy v Ukraini. *Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen*. Available at: <https://niss.gov.ua/en/node/3548> (accessed 20 December 2020).

17. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 20 December 2020).

18. Verhun A.M., Poberezhets V.S. (2020) Finansove zabezpechennia sotsialnykh harantii naseleennia v Ukraini [Financial security of social guarantees for the population in Ukraine]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, no. 5, pp. 118–123.

19. Burlaka O.S. (2020). Teoretychni pidkhody do udoskonalennia sotsialnoho zakhystu simi, dytynstva, materynstva ta batkivstva v Ukraini [Theoretical approaches to improving social protection for families, children, mothers and fathers in Ukraine]. *Pravo i suspilstvo. Trudove pravo, pravo sotsialnoho zabezpechennia*, no. 3, pp. 96–101.

20. Bohush L.H. (2020) Zabezpechennia kadramy ekonomiky Ukrainy: aktualni pidkhody do udoskonalennia finansuvannia [Human resources for the Ukrainian

economy: current approaches to improving funding]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 23, pp. 16–22.

21. Vuichenko M. (2020) Aktualni aspekty upravlinnia sotsialnym zakhystom naselennia [Current aspects of social protection management]. *Ekonomika. Upravlinnia. Innovatsii*, no. (27).

22. Shlykova V.O., Levanda O.M. (2019) Minimalnyi dokhid yak osnova derzhavnykh sotsialnykh harantii [Minimum income as the basis of state social

guarantees]. *Modeliuvannia rehionalnoi ekonomiky*, no. 2(34). Available at: <https://goo-gl.su/kgVV> (accessed 14 December 2020).

23. Alimova I. Ye. (2019) Instytutsiine zabezpechennia sotsialnoho zakhystu vnutrishno peremishchenykh osib [Institutional security for social protection of internally displaced persons]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*, no. 4(61). Ch. 1. Lviv: LRIDU NADU, pp. 53–62.